

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 85/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Gavalcom, Piešťanská 3, Trnava, proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/83/2020 z 25. februára 2021 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Tdo/13/2023 z 27. septembra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v spojení s porušením čl. 8 ods. 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4To/83/2020 z 25. februára 2021 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1Tdo/13/2023 z 27. septembra 2023.

2. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 1Tk/1/2020 z 18. septembra 2020 odsúdený pre obzvlášť závažný zločin vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 145 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 15 rokov so zaradením do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. Krajský súd na odvolanie aj sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 4To/83/2020 z 25. februára 2021 zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 1Tk/1/2020 z 18. septembra 2020 vo výroku o uloženom treste a sám podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sťažovateľovi uložil trest odňatia slobody vo výmere 15 rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu s maximálnym

stupňom stráženia a navyše mu uložil aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek typu na 4 roky. Vo zvyšku odvolanie sťažovateľa podľa § 319 Trestného poriadku zamietol. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1Tdo/13/2023 z 27. septembra 2023 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol sťažovateľom podané dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

3. Sťažovateľ bol uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 145 ods. 1 Trestného zákona (a nie iného trestného činu proti životu a zdraviu s miernejším trestnoprávnym postihom) z dôvodu preukázania jeho zavinenia v rovine nepriameho úmyslu podľa § 15 písm. b) Trestného zákona (sťažovateľ vedel, že svojím konaním môže spôsobiť porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného zákonom a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzročený). Tento záver vo veci konajúce súdy vrátane krajského súdu v odvolacom rozsudku sp. zn. 4To/83/2020 z 25. februára 2021 a najvyššieho súdu v uznesení sp. zn. 1Tdo/13/2023 z 27. septembra 2023 ustálili na podklade spôsobu spáchania skutku sťažovateľom, keď sťažovateľ ako dlhoročný vodič mohol vedieť, že pri akcelerácii motorového vozidla na rýchlosť 102 km/h s následným natočením riadenia do jedinej pevne stojacej prekážky (stromu) nachádzajúcej sa mimo vozovky môže spôsobiť nielen sebe, ale aj poškodenej fatálne následky (smrť).

4. Sťažovateľ v rámci svojej argumentácie zdôrazňuje, že *„Zavinenie je ako podstatná zložka subjektívnej stránky vybudované na zložke vedomostnej a zložke vôľovej, pričom vôľovou zložkou sa rozumie predovšetkým chcenie, ale aj uzročenie. Aj prípadné preukázanie vedomostnej zložky neznamena, že je súčasne prítomná zložka vôľová.“* V nadväznosti na predostretú úvahu sťažovateľ zásadne popiera svoj úmysel usmrtiť poškodenú a tvrdí, že *„vo vzťahu k takémuto následku chýba vôľová zložka.“* Navyše poukazuje na to, že *„nebol vykonaný žiadny dôkaz, z ktorého je možné bez akýchkoľvek logicky odôvodnených pochybností vyvodit', že narazil do stromu úmyselne, pričom úmyselný náraz vozidlom do stromu neobsahuje dokonca ani výroková veta rozsudku, hoci v odôvodnení prvostupňový súd s takouto skutkovou úvahou už pracuje.“*

5. Sťažovateľ napadnutému rozsudku krajského súdu vytkol, že oproti jeho námietkam o nepreskúmateľnosti rozsudku okresného súdu sp. zn. 1Tk/1/2020 z 18. septembra 2020 minimálne v časti týkajúcej sa *„nedbanlivostného zavinenia skutku“* a *„uzročenia sťažovateľa s následkom smrti“* krajský súd opomenul zdôvodniť, *„ako dospel k záveru (zhodne s prvostupňovým súdom), že sťažovateľ natočil riadenie vozidla mimo vozovku vpravo v úmysle usmrtiť seba i spolujazdkyňu, prečo sa nezaoberal aj otázkou úmyselného zavinenia k § 155 Tr. zák. ak už dospel k záveru, že ide o minimálne nepriamy úmysel (str. 16, 3 odsek odôvodnenia prvostupňového rozsudku), pričom súd nesmie úmysel určiť nejednoznačne (súd konštatuje minimálne úmysel nepriamy), musí ho definovať celkom jasne a bez akýchkoľvek logicky odôvodnených pochybností, čo sa nestalo (R 60/1972, R 17/2003, rozsudok NS SR 6 To 3/2016).“* Teda *„Ak aj odvolací súd vychádzal z predpokladu, že sťažovateľ do stromu narazil úmyselne, nie je možné zo žiadneho dôkazu, procesne vykonaného pred súdom, vyvodit' záver, že sťažovateľ bol v takomto prípade minimálne uzročený s následkom smrti poškodenej (R 19/1969), k čomu žiaľ odvolací súd nezaujal absolútne žiadne stanovisko, okrem všeobecných právnych vyjadrení najmä na strane 6 odôvodnenia rozhodnutia.“*

6. V konkrétnostiach proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ namietol, že *„len skonštatoval, že zo strany okresného i krajského súdu boli dané odpovede na všetky podstatné a relevantné otázky týkajúce sa formy zavinenia... s čím... nesúhlasí. Dokonca dovolací súd doslova*

bagatelizuje formu zavinenia uvedenú v rozsudku odvolacieho súdu tak, že ide o pisársku chybu, keď je v rozhodnutí uvedené, že ide o priamy úmysel, čo je v tak vážnej otázke rozhodujúcej o vine a treste sťažovateľa neprípustné, k forme zavinenia sa nemôžeme dopracovať výkladom rozhodnutia odvolacieho súdu.“. Sťažovateľ teda namieta, že „formu úmyslu prvostupňový súd vôbec neurčil, uviedol, že išlo minimálne o nepriamy úmysel, tak ako môže dovolací súd tvrdiť, že aj odvolací považuje za formu zavinenia nepriamy úmysel, keď ju takto prvostupňový súd nedokázal definovať.“.

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby nálezom takto rozhodol:

„Konaním Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v trestnej veci sťažovateľa vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod č.k. 1Tdo/13/2023 a Krajského súdu v Nitre v trestnej veci sťažovateľa vedenej na Krajskom súde v Nitre pod č.k. 4To/83/2020, v súvislosti s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 1Tdo/13/2023 zo dňa 27.9.2023 a v súvislosti s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č.k. 4To/83/2020-682 zo dňa 25.2.2021, došlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a k porušeniu ústavného práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie (aj porušenie článku čl. 8 ods. 2 a 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a najmä článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vyhlásený pod č. 209/1992 Zb.).

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 1Tdo/13/2023 zo dňa 27.9.2023 a rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 4To/83/2020-682 zo dňa 25.2.2021 sa zrušujú a vec sa vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.“

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Predmetom podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 8 ods. 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktoré sú arbitrárne v časti týkajúcej sa právneho posúdenia zavinenia sťažovateľa pri spáchaní skutku kvalifikovaného ako obzvlášť závažný zločin vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 145 ods. 1 Trestného zákona, a to v otázke subjektívnej stránky jeho zavinenia, ktorá je súdmi dokázaná v rovine nepriameho úmyslu jednak bez bližšieho odôvodnenia alternatívy prítomnosti priameho úmyslu, čo je v príkrom rozpore s už ustálenou judikatúrou, podľa ktorej je povinnosťou súdu „úmysel určiť jednoznačne“, teda bez akýchkoľvek pochybností, a jednak bez dostatočného odôvodnenia danosti vôľovej zložky zavinenia, čo je podstatné pre rozlíšenie nepriameho úmyslu a vedomej nedbanlivosti, a teda aj pre odlišné kvalifikačné posúdenie.

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

12. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatie na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1. Napadnutý rozsudok krajského súdu:

13. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Konceptia konania o ústavnej sťažnosti je založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

16. Právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny

predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu del'by moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

18. Ústavný súd v intenciách predmetnej sťažnostnej argumentácie už judikoval, že sťažovateľ môže dovolanie smerovať aj proti odôvodneniu rozhodnutia (v súhrne rozhodnutí oboch konajúcich súdov, v konečnom dôsledku krajského súdu) z hľadiska požiadaviek na odôvodnenie zodpovedajúce kritériám spravodlivého procesu (vo vzťahu k všetkým okolnostiam podstatným pre rozhodnutie, teda aj primárne skutkovým), ktorého súčasťou je právo na obhajobu [dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], čo vyplýva aj z novšej judikatúry ústavného súdu, v zmysle ktorej dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezodpovedá právo na obhajobu len vo formulačnom rozsahu čl. 50 ods. 3 ústavy (primeraný čas na prípravu obhajoby a možnosť obhajovať sa sám alebo prostredníctvom obhajcu), ale aj obhajobné práva v kontexte spravodlivého procesu podľa čl. 6 dohovoru, a teda aj v rozsahu čl. 46 ods. 1 ústavy (s odrazom najmä v § 34 Trestného poriadku; porov. IV. ÚS 546/2020 – publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 18/2021, v obsahovej nadväznosti aj napr. II. ÚS 411/2021, IV. ÚS 463/2021, IV. ÚS 491/2021, IV. ÚS 510/2021, IV. ÚS 555/2021, I. ÚS 343/2022, IV. ÚS 15/2023, IV. ÚS 355/2023).

19. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti (v nadväznosti na označenú judikatúru ústavného súdu, ktorá bola sťažovateľovi aj vysvetlená v uznesení ústavného súdu č. k. II. ÚS 411/2021-29 z 3. februára 2022 v bodoch 18 – 19) vyplýva, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie z dôvodu zásadného porušenia práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Najvyšší súd rozhodol o sťažovateľom podanom dovolaní z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku tak, že ho odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku pre zrejmú nedôvodnosť, teda z vecných dôvodov, a preto ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v časti týkajúcej sa napadnutého rozsudku krajského súdu z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a), § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (jeho právomoci predchádzala právomoc najvyššieho súdu, ktorá bola aktivovaná dovolaním sťažovateľa).

II.2. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu:

20. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 71/97, IV. ÚS 14/2012).

21. Ústavný súd stabilne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06). Teda všeobecný súd je povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

22. O prípad porušenia ústavou garantovaného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím alebo postupom všeobecného súdu pritom môže ísť okrem iného vtedy, ak by tento súd fakticky odňal komukoľvek možnosť domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde alebo by rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia, prípadne pokiaľ by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam, teda ak súdom zvolený výklad neprípustne postihuje niektoré zo základných práv sťažovateľa, prípadne opomína možný výklad iný, ústavne konformný alebo je výrazom zjavného a neodôvodneného vybočenia zo štandardov výkladu, ktorý je v súdnej praxi rešpektovaný (pokiaľ je ústavne akceptovateľný), resp. je v rozpore so všeobecne uznávanými zásadami spravodlivosti. Posúdenie veci všeobecným súdom sa teda môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu aj v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne poprel účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

23. Taktiež podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) sa nevyžaduje, aby vnútroštátne súdy dali odpoveď na všetky im predložené námietky, z rozhodnutia však musí byť zrejmé, že sa zaoberali podstatnými otázkami prípadu.

24. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

25. Kľúčovým/nosným argumentom sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu v kontexte dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku bolo aprobovanie napadnutého rozsudku krajského súdu bez toho, aby sa riadne vysporiadal so všetkými relevantnými právnymi otázkami vzťahujúcimi sa na ustálenie zavinenia sťažovateľa, a to vo vzťahu k následku na predmet útoku, v rámci čoho sťažovateľ namieta nepreukázanie nielen priameho úmyslu poškodenú zabiť (pričom k dokonaniu činu nedošlo), ale ani v rovine nepriameho

úmyslu byť s takýmto následkom uzrozmeneý a v naznačenom smere je presvedčený, že „*formu úmyslu prvostupňový súd vôbec neurčil, uviedol, že išlo minimálne o nepriamy úmysel, tak ako môže dovolací súd tvrdiť, že aj odvolací považuje za formu zavinenia nepriamy úmysel, keď ju takto prvostupňový súd nedokázal definovať.*“, pričom dôrazne apeluje na to, že „*súd nesmie úmysel určiť nejednoznačne*“. Sťažovateľ je presvedčený, že skutok, ktorého sa dopustil, mal byť správne právne posúdený ako niektorý z nedbanlivostných trestných činov, a nie ako úmyselný trestný čin smerujúci proti životu inej osoby, v tomto prípade jeho družky, ktorú sa mal pokúsiť usmrtiť čelným nasmerovaním motorového vozidla do stromu, pretože prísnejšej právnej kvalifikácii skutku chýba vôľová zložka zavinenia. Sťažovateľ teda zvyrazňuje, že „*Aj prípadné preukázanie vedomostnej zložky neznamená, že je súčasne prítomná zložka vôľová.*“, v dôsledku čoho vo vzťahu k následku smrti v jeho prípade „*chýba vôľová zložka*“ vrátane jej preukázania vykonaným dokazovaním.

26. Najvyšší súd k sťažovateľom uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (po predchádzajúcom odvolaní sa na obsahovú stránku napadnutého rozsudku krajského súdu a rozsudku okresného súdu sp. zn. 1Tk/1/2020 z 18. septembra 2020) v napadnutom uznesení najprv v nadväznosti na už označenú judikatúru ústavného súdu na strane 3 v odseku 3 správne vystihol podstatu dovolacieho prieskumu vo vzťahu k dotknutým skutkovým okolnostiam cez prizmu uplatneného dovolacieho dôvodu, a to takto: „*V tomto konkrétnom prípade preto nebolo úlohou najvyššieho súdu posúdiť, ako konajúce súdy nižších stupňov hodnotili dôkazy, ale či poskytli dostatočné odpovede na všetky otázky, ktoré boli podstatné pre ustálenie viny (a uloženie trestu). Podstatnou teda nebola otázka, či sa v konaní podarilo preukázať zavinenie v konkrétnej forme, ale či súdy uviedli argumenty pre konkrétny typ zavinenia a či dali odpovede na otázky zo strany obvineného, ktoré boli pre rozhodnutie podstatné.*“

27. Najvyšší súd v prvom rade všeobecne skonštatoval, že sťažovateľ „*v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch stupňov dostal v potrebnom rozsahu odpovede na všetky podstatné okolnosti daného prípadu ako i na svoje obhajobné i odvolacie námietky. Z oboch odôvodnení je zároveň zrejmé, že ak aj obvinený bol ľahostajný k následku či smrť poškodenej nastane alebo nie, vychádzali z preukázania jeho kladného stanoviska k obojm týmto možnostiam.*“. V ďalšom sa najvyšší súd zaoberal aj spornými, sťažovateľom ako dovolateľom namietanými skutkovými okolnosťami jeho veci, pričom zvyraznil, že už okresný súd ustálil záver o jeho vine na podklade nesporných skutkových zistení, medzi ktoré zaradil to, že (i) sťažovateľ ako vodič motorového vozidla zrýchlil a finálne premával s vozidlom rýchlosťou 102 km/h, (ii) bez technicky opodstatneného dôvodu nasmeroval motorové vozidlo mimo vozovky, kde narazil do stromu nachádzajúceho sa mimo vozovky, ktorý bol ojedinelou prekážkou, (iii) zohľadnil súdnym znalcom popísané zranenia poškodenej vrátane mechanizmu ich vzniku, ako aj (iv) spory medzi sťažovateľom a poškodenou týkajúce sa výkonu rodičovských práv k maloletému synovi, (v) porušovanie sťažovateľovi uložených primeraných obmedzení a povinností pri nahradení väzby, (vi) súdnym znalcom popísaný charakter osobnosti sťažovateľa, ktorý je impulzívny, emočne nestabilný a motív jeho konania niesol známky skratovej reakcie v dôsledku sporu o dieťa a hrozby vysokého trestu pre trestné stíhanie v inej veci. Najvyšší súd zvyraznil záver okresného súdu, podľa ktorého tento neveril obhajobe sťažovateľa o nedbanlivostnom zavinení ujmy na zdraví poškodenej z dôvodu (i) skutkového – dôkaznou negáciou hádky medzi týmito osobami v čase pred udalosťou dopravnej nehody, počas ktorej mala poškodená zasahovať do vedenia motorového vozidla, čo malo spôsobiť

stratu kontroly nad riadením vozidla zo strany jeho vodiča, a (ii) zo zistenej polohy tela poškodenej v čase po udalosti dopravnej nehody, ktoré bolo pootočené od vodiča motorového vozidla smerom k oknu, v dôsledku čoho bolo znalecky vylúčené jej zasahovanie do vedenia vozidla v čase pred dopravnou nehodou (ako to na svoju obranu tvrdil sťažovateľ). Motív konania sťažovateľa bol okresným súdom ustálený v spore o výkon rodičovských práv a obave pred výkonom nepodmienečného trestu odňatia slobody. Čo sa týka mechanizmu vzniku následku spôsobeného poškodenej, okresný súd vyjadril úsudok o tom, že sťažovateľ ako dlhoročný vodič musel mať vedomosť, že pri akcelerácii na vysokú rýchlosť a nasmerovaním riadenia vozidla do pevne stojacej prekážky *„môže spôsobiť smrť poškodenej čím konal minimálne vo forme nepriameho úmyslu.“*, teda aj podľa najvyššieho súdu *„Ak aj okresný súd formulačne nepresne uviedol, že zavinenie zo strany obvineného bolo vo forme minimálne nepriameho úmyslu, je potrebné vychádzať z toho, že bol preukázaný nepriamy úmysel (nie leda priamy).“*.

28. Podľa názoru najvyššieho súdu krajský súd správne skonštatoval prvostupňovým súdom zadovážený dostatok dôkazov na rozhodnutie vo veci a čitateľnosť úvah okresného súdu pri vyslovení viny sťažovateľa za súhlasného názoru aj odvolacieho súdu o preukázaní zavinenia sťažovateľa pri spáchaní stíhaného skutku vo forme nepriameho úmyslu (krajským súdom evidentne v dôsledku pisárskej chyby oproti obsahovým kritériám nesprávne pomenovaného ako priamy úmysel). Krajský súd, poukazujúc adresne a konkrétne na jednotlivé okresným súdom zhromaždené dôkazy, súhlasne skonštatoval obsahovú priliehavosť vykonaného dokazovania s verziou poškodenej, pričom k otázke zavinenia sťažovateľa doplnkovo rozvinul, že *„aj keď si páchatel nemusí byť vedomý úplne presne všetkých detailov, ktoré spôsobí na hmotnom predmete útoku, postačí, že smrť chce spôsobiť a je si vedomý, ako to dosiahne a ako sa to približne prejaví na hmotnom predmete útoku.“*. Najvyšší súd zároveň v postupe odvolacieho súdu ocenil, že *„mechanicky neodkázal len na argumentáciu a závery okresného súdu, ale v duchu odvolacích námietok obvineného túto argumentáciu vo svojom rozhodnutí rozvinul.“*.

29. Také posúdenie je ústavne udržateľné a postačuje na jeho odobrenie ústavným súdom, ktorý však vynechá ďalšie výsledky zamerané oddelene len na dovolací prieskum najvyššieho súdu a jeho výsledok, pretože v materiálne generovanom nadštandarde nahliadol na vec aj v kontexte širšej vecnej perspektívy trestného konania ako celku vrátane teda nižších procesných inšancií.

30. Krajský súd v napadnutom rozsudku k meritu sťažovateľovej argumentácie v podanej ústavnej sťažnosti najprv vo všeobecnej rovine tomuto ozrejmil, že *„zavinenie v zmysle § 15 Trestného zákona sa vzťahuje na podstatné skutočnosti, ktoré tvoria páchatelov skutok a teda aj úmysel a zavinenie je vybudované na zložke vedomostnej a vôľovej, ako aj zložka vedomostná a tak aj zložka vôľová nemusia úplne presne zodpovedať objektívnej realite, nemusia vždy úplne presne odrážať skutočnosti príslušnými ustanoveniami osobitnej časti Trestného zákona predpokladané a nemusia sa vzťahovať ku všetkým podrobnostiam, ktoré sú pre daný čin charakteristické. Vedomostná zložka spočíva v páchatelovom vnímaní predmetov a javov, jeho zmyslovými orgánmi a vôľová zložka zahŕňa chcenie alebo uzrozenie, t.j. rozhodnutie konať určitým spôsobom so znalosťou podstaty veci. Pri trestnom čine vraždy nie je rozhodujúci spôsob konania, vyžaduje sa úmyselné zavinenie, či už úmysel priamy alebo nepriamy a úmyselné zavinenie sa musí pri vražde vzťahovať aj na účinok na hmotnom predmete útoku, aj keď páchatel si nemusí byť úplne presne vedomý detailov, ktoré spôsobí na hmotnom predmete útoku, stačí, že smrť chce spôsobiť a je si vedomý toho, ako to dosiahnuť a ako sa to približne prejaví na hmotnom predmete útoku.“*

Pri dokazovaní skutočného úmyslu je potrebné vychádzať z vonkajších prejavov trestného činu, teda zo samotného konania plus z ďalších okolností a to najmä z okolností, za akých k útoku došlo, motívu, čo mu predchádzalo, ako bol tento útok vykonaný a aký nástroj bol na útok použitý. Okolnosti subjektívneho charakteru, t.j. vrátane úmyslu, je spravidla možné dokazovať iba nepriamo z okolností objektívnej povahy, z ktorých sa dá podľa zásad správneho myslenia usudzovať na vnútorný vzťah páchatel'a k porušeniu alebo k ohrozeniu záujmov chránených Trestným zákonom. Úmysel usmrtiť striktné nevyžaduje dobre rozvážený zámer a chladnú úvahu, môže byť pojatý aj v okamžitom vzplanutí, napr. v rozčúlení, v afekte.“.

31. Vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam skutku krajský súd sťažovateľovi podrobne vysvetlil, že „vôľová zložka zavinenia obžalovaného v súvislosti so zložkou vedomostnou, ktoré nie je možné izolovať, spočíva práve v úmysle obžalovaného spôsobom v skutkovej vete uvedeným, poškodenú usmrtiť.“. V ďalšom s odkazom na konkrétnu konfliktnú situáciu, ktorá predchádzala spáchaniu skutku sťažovateľom, podrobne rozviedol, že «Z výpovede obžalovaného vyplýva, že tento sa v deň skutku dozvedel, že mu bola zamietnutá žiadosť o zverenie maloletého syna do osobnej starostlivosti a to z dôvodu, že je proti nemu vedené trestné stíhanie pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby, ktoré trestné oznámenie pre tento zločin podala práve poškodená. Obžalovaný sa bezprostredne pred spáchaním skutku neustále dotazoval poškodenej, či si zaslúži takýto spôsob správania, poškodená potvrdila, že obžalovaný sa dozvedel o zamietnutí návrhu na zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti, žiadal ju, aby šli spoločne pre syna, rozprávali sa práve o jej trestnom oznámení, smeroval k nej výčitky, že si nezaslúži „sedieť v base“ a následne z výpovede poškodenej bolo preukázané, že zrýchlil rýchlosť motorového vozidla a následne „nabúrali“ do stromu. Takýto priebeh konania obžalovaného vyplýva aj zo záverov znaleckého posudku znalca z odboru cestnej dopravy, že konanie obžalovaného ako vodiča bolo technicky nevysvetliteľné, vozidlo jazdilo rýchlosťou najmenej 102 km/h, jazdilo v priamom úseku cesty a pred nárazom do stromu, pričom krajský súd dodáva, že ide o pevnú prekážku, ktorá sa v kritickom úseku cesty nachádzala len jedna, pričom v širšom okolí sa nenachádzala ďalšia iná pevná prekážka, napr. ďalší strom, natočil vozidlo doprava, t. j. do smeru, v ktorom sedela v motorovom vozidle práve poškodená. Znalec vysvetlil aj odvolaciu námietku obžalovaného, keď uviedol, že na mieste konania obžalovaného sa nachádzali výlučne jazdné stopy a tieto stopy nevykazujú také natočenie riadenia, ktoré by zodpovedali náhlemu manévru vybočenia. Práve tieto popísané okolnosti, motív konania obžalovaného, ktorý znalkyňa vyhodnotila ako skratovú reakciu vedúcu k úniku z neprijemnej situácie, pričom je potrebné uviesť, že aj z osobnosti obžalovaného ako jednej z okolností objektívnej povahy, možno vyvodiť motiváciu a konanie a úmysel obžalovaného, pretože v osobe obžalovaného ide o osobnosť nezrelú, nezdržanlivú, vzťahovačnú, subjektivistický a egocentrický zameranú, s plytšou emotivitou, labilnou afektivitou, pohotovou k impulzívnym reaktibilitám, najmä v napätých situáciách, pričom agresívne tendencie obžalovaného s možnými navonok orientovanými prejavmi najmä verbálnej ale aj fyzickej agresie, sa ľahko aktivujú vplyvom frustrácie jeho potrieb a v afektívne sýtených situáciách a následne vyššie popísaný spôsob útoku (náraz motorovým vozidlom ako predmetom útoku vo zvýšenej rýchlosti do pevnej prekážky, ktorá v prípade nárazu motorového vozidla robí následok deštruktívnejší, stranou, kde sedela poškodená a teda reálne hrozil následok na hmotnom predmete útoku - tele poškodenej v podobe usmrtenia, ktorý vyplýva zo záverov znaleckého posudku z odboru zdravotníctva), nasvedčujú okamžitému úmyslu u obžalovaného usmrtiť poškodenú.».

32. Ústavný súd v prvom rade v konfrontácii so sťažovateľom navrhovanou koncepciou, ktorou sa snaží docieľiť aj prostredníctvom ústavného súdu revíziu právneho posúdenia svojej trestnej veci, konštatuje, že mu ako ochrancovi ústavnosti neprináleží vyjadrovať sa ku skutkovej podstate skutočností, na ktorých podklade bola alebo nebola vyvodená trestnoprávna zodpovednosť určitej osoby, ani hodnotiť a „vážiť“ jednotlivé argumenty s cieľom skúmať ich primeranosť/dôvodnosť, resp. to, či sú/nie sú postačujúce na záver o jej danosti. Úlohou ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti je skúmať iba ústavné markanty postupu orgánov verejnej moci a z nich plynúce závery vyjadrené v jednotlivých individuálnych právnych aktoch, a to z pohľadu, či neprekračujú rámec ich ústavnej udržateľnosti v konfrontácii so skutkovými a s právnymi okolnosťami dotknutej veci. Ústavný súd teda nie je možné vnímať ako tzv. skutkový súd, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu veci, a taktiež nie je v poradí ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľa. V naznačených súvislostiach ústavný súd už judikoval, že «Ústavný súd nerozhoduje v predmetnej veci patriacej do právomoci všeobecných súdov, teda nerieši „kauzu“, ale posudzuje „len“ ústavnú udržateľnosť napadnutého rozhodnutia. Ak by aj sám dospel (pri riešení na úrovni zákona alebo skutkového stavu) k odlišným záverom, nie je to dôvod na zrušenie ústavnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia, ak subjekt rozhodovania odôvodnil svoje závery dostatočnými a bez zjavného excesu produkovanými úvahami na svojej, teda zákonnej alebo podzákonnej úrovni.» (uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 399/2022 zo 6. septembra 2022 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 83/2022).

33. V ďalšom ústavný súd konštatuje, že z obsahu príslušnej časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (v spojení aj s dôvodmi vyplývajúcimi z odôvodnenia súdov nižšej inštancie, predovšetkým z napadnutého rozsudku krajského súdu, vyplýva správnosť úvah vo vzťahu k naplneniu skutkovej podstaty stíhaného trestného činu, a to po objektívnej, ako aj po sťažovateľom atakovanej subjektívnej stránke. Tento záver je nielen primerane zdôvodnený, ale aj aprobovaný vykonaným dokazovaním, ktoré vychádzalo z výpovede samotného sťažovateľa ako obžalovaného, výpovede poškodenej, obhliadky miesta činu, ale predovšetkým zo záverov znaleckých posudkov, a to súdneho znalca Ing. Josefa Veverku z odboru cestnej dopravy, súdnej znalkyne Mgr. Marianny Ťapušíkovej z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie dospelých, ktorá hodnotila osobnosť sťažovateľa ako obžalovaného, a z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia traumatológie súdneho znalca MUDr. Šimona Kónyu, ktorý sa vyjadroval nielen k zraneniam poškodenej, ktoré utrpela pri dopravnej nehode, ale aj k mechanizmu ich vzniku. V tomto ohľade teda v predmetnej trestnej veci prebehlo riadne dokazovanie a boli využité všetky dôkazné prostriedky, ktoré bolo možné s ohľadom na okolnosti spáchaného skutku použiť, resp. využiť na objasnenie skutkového stavu veci, a to v stave umožňujúcom rozhodnutie o ňom. Na podklade riadne vykonaného dokazovania potom vo veci konajúce súdy (v poslednom rade krajský súd ako súd odvolací) ustálili záver o spáchaní skutku sťažovateľom v nepriamom úmysle, ktorý vychádzal *„z vonkajších prejavov trestného činu, teda zo samotného konania plus z ďalších okolností a to najmä z okolností, za akých k útoku došlo, motívu, čo mu predchádzalo, ako bol tento útok vykonaný a aký nástroj bol na útok použitý.“*, pričom zvýraznili, že *„Okolnosti subjektívneho charakteru, t.j. vrátane úmyslu, je spravidla možné dokazovať iba nepriamo z okolností objektívnej povahy, z ktorých sa dá podľa zásad správneho myslenia usudzovať na vnútorný vzťah páchatel'a k porušeniu alebo k ohrozeniu záujmov chránených Trestným zákonom. Úmysel usmrtiť striktné*

nevyžaduje dobre rozvážený zámer a chladnú úvahu, môže byť pojatý aj v okamžitom vzplanutí, napr. v rozčúlení, v afekte.“ . Na podklade už prezentovaných východísk a úvah dospel krajský súd ako súd odvolací k ustáleniu záveru, že sťažovateľ bol s následkom na predmete útoku, ktorým bola osoba poškodenej, minimálne uzrozumený vrátane jeho prejavov v rôznych možných alternatívach, teda aj jej smrti, za súčasnej prítomnosti intenzívneho konfliktu medzi nimi ako katalyzátora jeho konania podporeného aj psychologickým znaleckým skúmaním potvrdeného sklonu k impulzívnemu, resp. skratovému konaniu sťažovateľa a vyvrátenia ním predložených verzií skutkového deja (hádky s poškodenou, jej drganie do sťažovateľa, a tým aj zasahovanie do vedenia vozidla, poloha jej tela v čase pred zrážkou) znaleckými skúmaniami z odborov cestnej dopravy a zdravotníctva (ako to vyplýva zo záverov znaleckých skúmaní). Práve závery znaleckých skúmaní podporili verziu poškodenej oproti verzii sťažovateľa jej vyvrátením, na čo adresne poukázal už okresný súd v rozsudku sp. zn. 1Tk/1/2020 z 18. septembra 2020, keď uviedol, že *„pre ustálenie právnej kvalifikácie konania obžalovaného vyhodnocoval výpoveď obžalovaného a výpoveď poškodenej v kontexte ďalších vykonaných dôkazov.*“ . Práve ďalšími vykonanými dôkazmi, ktorými boli uvedené znalecké skúmania v troch prípadoch, bola vyvrátená verzia skutku predostretá sťažovateľom. Zo záverov znaleckého skúmania z odboru cestnej dopravy vyplynulo, že sťažovateľ (i) jazdil s vozidlom v rýchlosti 102 km/h v obci, (ii) z vozovky zišiel v priamom úseku cesty, čo nedávalo technický zmysel jeho jazde, (iii) narazil do jedinej tam sa nachádzajúcej pevnej prekážky (resp. jediného tam sa nachádzajúceho stromu) a (iv) vozidlo natočil smerom k tej časti, kde sedela poškodená. Zo záverov znaleckého skúmania z odboru zdravotníctva vyplynulo, že poškodená v čase nárazu bola pootočená smerom od sťažovateľa k oknu spolujazdca na motorovom vozidle, kde v takejto polohe v čase pred zrážkou bolo vylúčené, aby zasahovala vodičovi do vedenia vozidla. Napokon znalkyňa z odboru psychológie (i) klasifikovala osobu sťažovateľa ako emočne nestabilnú, (ii) motív jeho konania niesol podobu skratovej reakcie (spor o dieťa, hrozba vysokého trestu odňatia slobody), (iii) sťažovateľ podľa znalkyne v daný okamih konal zbrklo bez chýbajúcej plánovitosti, bez prihliadnutia na vhodnosť a výhodnosť zvoleného riešenia a (iv) u poškodenej nezistila sklony ku konfabuláciám napriek tomu, že identifikovala jej tendencie v emočne vypätých alebo náročných situáciách reagovať provokačným správaním, jej verbálny prejav nedosahuje chorobný stupeň. Znalecké skúmanie tak poskytli celý rad vonkajších prejavov konania sťažovateľa v čase pred spáchaním stíhaného trestného činu, od čoho potom vo veci konajúce súdy ustálili jeho konanie v nepriamom úmysle.

34. V reakcii na sťažovateľom atakovanú nemožnosť dokázania a právneho posúdenia jeho konania v nepriamom úmysle, čo bolo podstatou dovolania a je aj podstatou ústavnej sťažnosti, ústavný súd zhodne s najvyšším súdom konštatuje, že skôr konajúcimi súdmi použitá formulácia „minimálne nepriamy úmysel“ znamená práve a len nepriamy úmysel, k čomu možno dodať, že taký popis zavinenia je výrazom zásady pochybností v prospech obžalovaného pri hodnotení dôkazov a že ďalšie skúmanie veci smerujúce k možnosti posúdenia úmyslu ako priameho by bolo v neprospech sťažovateľa (v predchádzajúcej pozícii dovolateľa). Taký záver neprichádza do úvahy ani pri dovolaní (§ 385 ods. 2 Trestného poriadku), ani v prípade podania ústavnej sťažnosti, teda na jej účel, ktorým je reparácia negatívneho zásahu do sťažovateľových základných práv, nie naopak. Pokiaľ ide o opačne orientovanú, racionálne a právne (hmotnoprávne a procesne) odôvodniteľnú alternatívu, teda rozlíšenie medzi nepriamym úmyslom a vedomou nedbanlivosťou, z predchádzajúcich bodov tohto odôvodnenia jednoznačne vyplýva, že konajúce súdy (v konečnom

dôsledku najvyšší súd) dali na túto otázku dostatočnú (teda z pohľadu ústavného súdu ústavne udržateľnú) odpoveď, a to v kvalifikačnej rovine a s potrebným podkladovým odôvodnením vo vzťahu k vykonaným dôkazom. Jej odrazom je (aj) vysvetlenie danosti vôľovej zložky subjektívnej stránky konania páchatel'a vo forme uzrozumenia, a to kladným stanoviskom k obom možným následkovým alternatívam jeho konania (zrýchlenia jazdy a otočenia vedenia vozidla do stromu ako jedinej pevnej prekážky pri ceste), teda k alternatíve usmrtenia poškodenej, ako aj alternatíve jej neusmrtenia. Tým je do systematiky a jazyka legálnej úpravy tohto kvalifikačného momentu a jeho negatívneho rozhrania smerom k menej závažnej forme zavinenia [§ 15 písm. b) oproti § 16 písm. a) Trestného zákona] „preložená“ sťažovateľom námietkovo pretraktovaná terminológia ľahostajnosti páchatel'a vo vzťahu k tomu, čo svojím konaním spôsobí. Rozdiel kvalifikovaného nepriameho úmyslu oproti kvalifikačne vyradenej vedomej nedbanlivosti je tak pre konkrétny prípad zrejмый. Nad tento rámec už potom nie je potrebné *in abstracto* vysvetľovať negáciu opačného, od dôkaznej reality odtrhnutého (a teda hypotetického) záveru o vedomej nedbanlivosti oproti tomu záveru, ktorý bol s potrebnou relevanciou *in concreto* ustálený (nepriamy úmysel), pretože tieto závery nemôžu platiť oba naraz. V konečnom dôsledku aj hodnotenie použitia termínu priamy úmysel parciálne použitého krajským súdom ako pisárska chyba je evidentne odrazom reálneho smerovania odôvodnenia všetkých konajúcich súdov a vyvodenie akýchkoľvek dôsledkov z tejto mechanickej nesprávnosti by bolo špekuláciou.

35. Z obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu teda pri posudzovaní otázky arbitrárnosti rozhodnutí súdov nižšieho stupňa neboli ústavným súdom zistené prvky ústavnej diskonformity a odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zodpovedá parametrom, ktorými sám najvyšší súd (bližšie pozri predovšetkým všeobecnú časť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu) posudzoval splnenie požiadavky riadneho odôvodnenia vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu. Pokiaľ najvyšší súd vo svojich záveroch odkázal na skutkové závery a ich právne posúdenie súdmi nižšej inštancie (ktoré predtým aj sám podrobne rozviedol), konal tak v súlade s judikatúrou ESLP, podľa ktorej predpokladom tohto postupu je splnenie podmienky založenej na zistení, že samotné rozhodnutie podriadeného súdu možno pokladať za dostatočne odôvodnené (Boldea proti Rumunsku z 15. 2. 2007, bod 33; Hirvisaari proti Fínsku z 27. 9. 2001, body 31 – 33). Taký obsah rozhodnutí skôr (pred najvyšším súdom) vo veci konajúcich súdov na úrovni ústavnej udržateľnosti overil a môže konštatovať aj ústavný súd, pričom opačné tvrdenia sťažovateľ'a v dovolaní aj ústavnej sťažnosti považuje len za prirodzenú snahu zvrátiť výsledok konania a dosiahnuť rozhodnutie v trestnej veci vo svoj prospech. Spôsobom prezentovaným v predchádzajúcich častiach (aj citáciách) tohto odôvodnenia sťažovateľ dostal ústavne udržateľnú odpoveď na všetky podstatné skutočnosti týkajúce sa jeho trestnej veci, resp. tie, ktoré boli esenciálnym predpokladom ustálenia jeho trestnoprávnej zodpovednosti vrátane jej právneho posúdenia (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91, bod 29; Hiro Balani proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 303B; Georgiadis proti Grécku z 29. 5. 1997; Higgins proti Francúzsku z 19. 2. 1998), resp. dostal konkrétnu a jednoznačnú odpoveď na argumenty, ktoré sú pre výsledok prípadu rozhodujúce (rozsudok Veľkej komory vo veci Moreira Ferreira proti Portugalsku č. 2 z 11. 7. 2017, sťažnosť č. 19867/12, bod 84). Vo výsledku spôsobom nevyžadujúcim zásah ústavného súdu, teda s primeraným odôvodnením vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov a predovšetkým k hodnoteniu zavinenia sťažovateľ'a v rovine nepriameho úmyslu, bol zistený skutkový stav, čo podmieňuje odmietnutie dovolania podaného z dôvodu podľa § 371 ods. 1

písm. c) Trestného poriadku s konštatáciou ústavnej udržateľnosti takého postupu (k tomu už citovaná judikatúra ústavného súdu v bode 32).

36. V súhrne teda ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci a v súlade predovšetkým s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku a Trestného zákona a tiež vlastnej rozhodovacej praxe, na ktorú poukázal a ktorej aplikáciu aj ozrejmil, jeho úvahy sú logické, bez vnútorných rozporov, legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné, v dôsledku čoho ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť so sťažovateľom namietaným porušením práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo zakladá dôvod odmietnutia ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť. Keďže nedošlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, nemohlo dôjsť ani k porušeniu čl. 8 ods. 2 listiny, ktorého vyslovenie porušenia je viazané na vyslovenie porušenia základného práva a ktorý má samostatne len povahu ústavného princípu, a nie základného práva. Aj túto časť sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti ústavný súd odmieta z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. februára 2024

Libor Duľa
predseda senátu